

70-річчя

члена-кореспондента НАН УКРАЇНИ

А. П. НЕПОКУПНОГО

18 березня виповнилося сімдесят років відомому вченому-мовознавцю члену-кореспонденту НАН України Анатолію Павловичу Непокупному.

Народився і виріс А. П. Непокупний у Полтаві в родині вчителів. Далекого 1955 року успішно закінчив навчання на російсько-слов'янському відділенні філологічного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка і вступив до аспірантури, бо ще в студентські роки зрозумів, що його покликання — науково-дослідна робота. Путівку в життя одержав від свого наукового керівника — видатного вченого академіка Л. А. Булаховського, і з часом став одним з гідних продовжувачів його справи. Символічним видається той факт, що А. П. Непокупний був фактично останнім аспірантом славетного українського лінгвіста.

Трудова діяльність Анатолія Павловича розпочалася в 1958 р. у головній редакції Української Радянської Енциклопедії, через рік продовжилася в лабораторії математичної лінгвістики КДУ, а з 1961 р. він назавжди пов'язав свою долю з Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН України, де працював молодшим, а згодом старшим науковим співробітником, захистив кандидатську і докторську дисертації.

В інституті А. П. Непокупний працював у відділах історії української мови, загального і слов'янського мовознавства. У 1982 р. йому доручають керувати важливим та вельми специфічним підрозділом — відділом романо-германського мовознавства, який завдяки зусиллям вченого — провідного вітчизняного балтиста (до речі, литовською мовою він цікавився ще зі студентських років) розширив спектр своєї діяльності й тепер став відділом романських, германських і балтійських мов. Значення ж останніх для індоєвропейістики і порівняльно-історичного мовознавства є загально визнаним.

Упродовж багатьох років А. П. Непокупний вивчав мовні та культурні балто-слов'янські зв'язки в ареальному аспекті, присвятивши цій важливій проблемі чотири індивідуальні монографії (остання з них — «Балти — родичі слов'ян» — вийшла друком литовською мовою). Він є також співавтором і відповідальним редактором колективних праць, присвячених ще одній фундаментальній проблемі — спільній лексиці германських, балтійських і слов'янських мов на широкому тлі, що охоплює мови різних груп і сімей.

Нині в творчому доробку вченого — понад 200 друкованих праць. Основний об'єкт його студій — актуальні питання ареальних зв'язків індоєвропейських мов, історичної типології, діалектології та ономастики, термінології, а також етимології малодосліджених або ж зовсім не досліджених лексем. Такий діапазон дає змогу науковцю робити висновки узагальнюючого характеру. Категоріальний підхід до мовних явищ поряд з ретельним аналізом найприхованіших структурних і функціональних нюансів — одна з основних творчих рис дослідника. Лінгвістична діяльність Анатолія Павловича гармонійно доповнюється літературознавчою (згадаймо хоча б одну з останніх його праць під промовистою поетичною назвою «Балтійські зорі Тараса»), педагогічною, перекладацькою і поетичною. Професорське звання А. П. Непокупний отримав за лекції і спецкурси, прочитані в різних вузах, зокрема у Львівському і Вільнюському

університетах. Він — філолог широкого творчого діапазону, праці якого, а також виступи на численних міжнародних наукових з'їздах і конференціях викликають незмінний інтерес мовознавців України, близького та далекого зарубіжжя.

Чимало енергії віддає А. П. Непокупний науково-організаційній діяльності як голова Української ономастичної комісії, член Міжнародної комісії з дослідження балто-слов'янських мовних зв'язків, вченої ради Інституту мовознавства та спеціалізованих рад.

Свій сімдесятирічний рубіж учений перетнув сповнений нових творчих задумів. Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Анатолія Павловича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, щастя, яскравих відкриттів на благо вітчизняної та світової науки.